

DECIZIE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Snejana Zmuncila,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Croitoru
împotriva Snejanei Zmuncila și Igor Zmuncila cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit cererea de apel înaintată de Snejana Zmuncila, ca fiind depusă în afara
termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 18 iulie 2019, Ana Croitoru a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Snejanei Zmuncila și Igor Zmuncila, solicitând încasarea datoriei în sumă totală de
2497,62 de euro, constituită din datoria în mărime de 1100 de euro, penalitatea în
sumă de 990 de euro și dobânda de întârziere în sumă de 407,62 de euro pentru
perioada 21 martie 2017-15 iulie 2019.

Prin hotărârea din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ana Croitoru și s-a încasat
de la Snejana Zmuncila în beneficiul Anei Croitoru suma de 1100 de euro cu titlu de
datorie rezultată din recipisa din 21 septembrie 2016, conform cursului BNM la
momentul executării hotărârii; s-a încasat de la Snejana Zmuncila în beneficiul Anei
Croitoru suma de 653,40 de lei cu titlu de taxă de stat și 1000 de lei cu titlu de
cheltuieli de asistență juridică; în rest, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea
de chemare în judecată în partea pretențiilor de încasare a dobânzii de întârziere,
penalității.

La 21 august 2020, Ana Croitoru a depus cerere de apel împotriva hotărârii din
10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului,
casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii
înaintate împotriva Snejanei Zmuncila și Igor Zmuncila cu privire la încasarea
datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de apel înaintată de Ana Croitoru ca fiind depusă în afara termenului legal,
iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen; s-a remis Anei Croitoru cererea de
apel cu toate documentele anexate.

La 23 ianuarie 2021, prin intermediul poștei (f.d.91), Snejana Zmuncila a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel înaintată de Snejana Zmuncila împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 23 februarie 2021, Snejana Zmuncila a declarat recurs împotriva încheierii din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acestei, repunerea în termenul de depunere a cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că, are copil mic de 5 luni și a fost în imposibilitate de a depune cererea de apel în termen, deoarece copilul răcise și nu avea voie să iasă din casă pentru a merge undeva. Ulterior, a fost o perioadă de după vaccinare și iarăși nu a ieșit din casă și nici copilul nu avea cu cine să-l lase. Or, după vaccinare copilul a suferit mult. După ameliorarea situației, a depus cererea de apel prin intermediul oficiului poștal.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimitei la 17 martie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.114) și a fost recepționată la 19 martie 2021, conform avizului de recepție (f.d.116).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 04 februarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 23 februarie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copia încheierii instanței de apel către părți la 05 februarie 2021 (f.d.98) și a fost recepționată la 10 februarie 2021, conform ștampilei oficiului poștal aplicate pe plicul, anexat în copie la cererea de recurs (f.d.109). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Snejana Zmuncila și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Croitoru împotriva Snejanei Zmuncila și Igor Zmuncila cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 10 iunie 2020 (f.d.52).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 111 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedurale citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel înaintate de către Snejana Zmuncila împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Snejana Zmuncila la data de 23 ianuarie 2021, prin intermediul poștei (f.d.91).

Prin încheierea din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel înaintată de Snejana Zmuncila împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen (f.d.94-97).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 10 iunie 2020 (f.d.52), însă cererea de apel a fost depusă de către Snejana Zmuncila la data de 23 ianuarie 2021, prin intermediul poștei (f.d.91).

Concomitent, Colegiul notează că, deși, pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești din 10 iunie 2020 s-a realizat în lipsa părților, inclusiv în lipsa părâtei/recurenteii, ultima a fost înștiințată legal despre data și ora ședinței de judecată din 10 iunie 2020 ora 10:00, cu scrisoare recomandată, conform avizului de recepție (f.d.47).

Or, în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

De altfel, Snejana Zmuncila, în data de 14 mai 2020, prin intermediul poștei (f.d.44), a expediat în adresa instanței referința la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Croitoru, exprimându-și poziția pe marginea pretențiilor formulate.

În conformitate cu art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

În context, Colegiul relevă că, prima instanța a expediat, conform scrisorii de însoțire, în adresa părților copia dispozitivului hotărârii judecătorești pronunțat la 10 iunie 2020 (f.d.53).

În această ordine de idei, Colegiul precizează că, este cert faptul că recurenta a cunoscut despre existența litigiului, deși, aspectul dat nici nu este negat de recurentă, însă dreptul de a contesta cu apel hotărârea primei instanțe din 10 iunie 2020, apelanta/recurenta l-a realizat în afara termenului stabilit de legiuitor.

Or, în virtutea prevederilor art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

În atare circumstanțe, Colegiul reține ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că apelanta Snejana Zmuncila a depus cererea de apel cu omiterea termenului legal de 30 de zile prevăzut de lege, precum și că nici nu a formulat în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, o cerere de repunere în termen.

Cu referire la solicitarea recurenteii formulată în recurs cu privire la repunerea în termenul de apel, Colegiul notează că, o astfel de cerere urma a fi înaintată odată cu declararea apelului, având în vedere că în temeiul art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Instanța de apel justificat a reținut că, apelanta Snejana Zmuncila și-a exprimat doar dezacordul cu hotărârea primei instanțe, însă nu a solicitat și repunerea în termen în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă.

La caz, Colegiul precizează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime,

în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Colegiul reiterează că art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă stabilește expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai mult, diligența părților de a urmări desfășurarea procesului nu a fost exclusă, iar în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Concomitent Colegiul reliefă că, deși, recurenta contestă încheierea din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel, nu a adus anumite argumente care coroborate cu circumstanțele cauzei ar duce la identificarea unor încălcări ce ar fi fost admise de instanța de apel la adoptarea soluției prin încheierea contestată.

Din alegațiile invocate de recurentă nu se disting anumite încălcări sau interpretări/aplicări eronate ale normelor de drept procedural care ar fi fost admise de instanța de apel la restituirea cererii de apel și care ar putea fi analizate sub aspectul temeiniciei și ar determina casarea încheierii contestate.

Având în vedere termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul relevă că, aserțiunile recurte referitor la starea de sănătate a copilului ca urmare a răcelii și, ulterior, a vaccinului primit, nu justifică omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe. Or, conform informației anexate în copie la cererea de recurs, recurenta a dat naștere copilului la data de 11 septembrie 2020 (f.d.110), însă dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în data de 10 iunie 2020.

În corolar, pornind de la lipsa unor încălcări de ordin procedural sau de altă natură, care ar determina casarea încheierii contestate, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind declarat în afara termenului legal, or, apelanta nu a solicitat repunerea în termen la depunerii cererii de apel.

La fel, nu au fost stabilite anumite circumstanțe, probe, care ar putea fi reținute în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului, formulată în textul recursului, în situația în care recurenta nu a confirmat imposibilitatea declarării apelului în interiorul termenului de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe. Or, împrejurările invocate de recurentă în recursul declarat se referă la o perioadă ulterioară expirării termenului de 30 de zile stabilit pentru contestarea cu apel de către legiuitor.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare în termen a drepturilor procedurale.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Snejana Zmuncila.

Se menține încheierea din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Croitoru împotriva Snejanei Zmuncila și Igor Zmuncila cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat